

*Id est, quantum tu
ab ipso meridiano
declinaueris, quā-
cumq; uiam agas:
angulum positio-
nis uocant.

Meteoroscopium
istud, parū aut ni-
hil ab arnula dif-
ferre censet Io. de
monte regio. Ver-
nerus autem aliter
sentit. Verē tamen,
si arnulle subdas
horizontis plani-
tatem cum regula
positionis, habebis
meteoroscopium.

Idem nobis patebit, si per instrumentum, quo sublimiora consyderantur, eleuationes poli in terminis fuerint obseruatae, necnon positione animaduersa, quam distantia ad alium habet meridianum. Per quod etiā Meteoroscopium multa alia utilissima facile deprehendere possimus. Sed & quolibet die & nocte iuxta obseruationis locum eleuationem poli Borealis, omnique hora situm meridionalem, necnon habitudines declinationum * ad ipsum, hoc est, quales faciat angulos per uiam descriptus circulus maximus cū meridiano, ad signum quod est super uerticem: per quos similiter quēlitam circumferentiam ex ipso ostendimus Meteoroscopio: & eam quoque, quā inter duos intercipitur meridianos, quum alij fuerint quā æquinoctialis paralleli. Ita ut per talē modum, si solum distātia una recta in terra fuerit dimensa, totus etiam numerus stadiorum, quos ambitus continet, inueniri possit. Per hæc inde reliquum, necnon aliorum itinerum interualla, etiam sine dimensione cognoscuntur, licet non penitus fuerint recta, neq; sub eodem meridiano aut parallelo constituta, dummodo id quod ad omnem inclinationem proprium est, diligenter accipiat, pariter & terminorum eleuationes obseruentur. Rursus etiam per rationem circumferentiā, quā distantiam extendit ad circulum maximum, stadiorum quoq; multitudo à deprehensio totius terræ ambitu facile consyderari potest.

Quod ea quæ ex apparentibus obseruata sunt, præferri debeant ijs, quæ ex peregrinationis comperita sunt historia.

CAPVT IIII.

Igitur quum hæc ita se habeant, si ij, qui particulatim regiones peragrarūt, talibus quibusdam obseruationibus usi fuissent, certam penitus orbis descriptionē facere potuissent. Verū solus Hipparchus, nobis paucarum ciuitatum (respectu tantæ multitudinis, quam in Geographia designare necesse est) eleuationes poli Borealis tradidit, easq; eidem subiectas parallelo. Quidam uerò cum illis pariter loca quædam opposita, non quæ æqualiter ab æquinoctiali distarent, sed quæ plane sub eodē essent meridiano, ex eo quod mutua eorū nauigationes secundæ ad arcum, uel notum tenderent. Distantia uerò quamplurimæ, et præcipuè illæ, quæ ad ortum, uel occasum uergunt, imperfectiorem assequutæ sunt traditionem: non incuria eorum, qui historias condiderunt, sed ideo fors-

litan, quia consyderationes Mathematicales nondum exacte erant perceptæ, nec adhuc multæ defectiones Lunares eodem tempore, in locis diuersis obseruatae fuerāt. Nam literis mandatum est Eclipsim eā, quæ hora quinta in Arabiis accidit, Carthagini apparuisse secundā. Ex quibus manifestum redditur, quot temporibus * æquinoctialibus inter se loca distet, ad ortum uel occasum. Rationabile igitur erit, & his consequens, eum qui Cosmographiam tractare uelit, ea loca, quæ per diligentiores obseruationes deprehensa sunt, designationi suæ tanquā fundamenta quædam præsupponere, quæ uerò ab alijs tradita sunt, his adaptare, quousque positiones eorum inuicem, cum ijs quæ prius fuerunt obseruata, tanquā traditionibus certiora, potissimum congruant.

Quod historijs nouissimis magis sit adhærendum, propter mutationes, quæ per tempora accidunt in terra.

CAPVT V.

Igitur descriptionis aggressio, tali forsità cōtinetur proposito: uerū, quēadmodum in cūctis locis, quæ, uel propter magnitudinis excessum, uel quia non semper eodem se habent modo, non penitus deprehensa sunt, semper tempus ipsum historiam certiorē ueluti perferre solet: ita etiam in Geographia accidit. Constat enim per ipsas temporum traditiones, multas partes continentis terræ, quæ à nobis habitantur, nondum propter difficilem magnitudinis peragationem ad notitiam peruenisse. Quasdam uerò non tales ac fertur esse, eorum culpa, qui historias exceperunt fabulosissimas. Nonnullas autem nunc longè aliter quā olim habere, uel propter particulares earum deuastationes, uel etiam immutationes. Vnde necesse est, ut ibi nouissimis temporis nostri traditionibus, penitus quasi adhæreamus, obseruantes obiter & historiæ antiquæ expositionem, necnō prædictorum dijudicationem, ut liquere possit, quid fide dignum, quidue sit erroneum.

De Geographica Marini enarratione.

CAPVT VI.

Marinus itaque Tyrius, nouissimus eorum qui nostro fuerunt tempore, parti huic summo studio incubuisse uidetur. Patet enim plurimas eum historias euoluisse, ultra eas etiam quæ

*Id est, quot longi-
tudinis gradibus.
erāt namq; ibi. 45.
gradus, quorum
quindeni in æqui-
noctiali horam faci-
unt: & tempora
ideo dicuntur, quia
per eos tempora
mensurantur.

Tempus est omnis
generis sapientiam
& matrem rerum
experientiā secum
adferat, in Geogra-
phica tamen histo-
ria peculiarem ra-
tionem habet, ob
regnum acciden-
tes mutationes.